

FALSTERBO-3

Jaume Arnella

Ja m'havia dit que ho tenia molt just de temps, però, davant la insistència, l'Eduard Estivill em cita un matí, a tres quarts en punt de dotze, al seu lloc de treball. Després de perdre'm per la Bonanova, entro, puntualment i amb respecte, a la clínica de la son. El nivell sonor és més baix que el del carrer, i això que la zona és de les tranquil·les. Una atenta recepcionista em diu que el doctor m'atendrà de seguida. M'assec a la sala d'espera i miro la gent que hi ha. Ningú no fa cara de son, però si són allà suposo que és per alguna cosa. De fet, penso que, això de les malalties, ja és una bona llauna: quan no és per excés és per defecte. L'arribada de l'Eduard Estivill m'estalvia d'emboïllar-me en més elucubracions. Hola, hola... anem al gra.

Mira això és una entrevista per a la revista Caramella.

Cara bonica?

No, Caramella.

Ah, perdona.

Es tracta que em parlis de FALSTERBO-3, com vau començar, qui éreu, què feieu... i deixar-ho just abans de FALSTERBO-MARÍ.

Mira, això és molt fàcil: érem dos amics, en Joan Boix i jo, que ens agradava molt cantar i tots dos vam tenir una beca d'estudis als Estats Units, del gener del 1966 fins al juliol del 1967, i vam agafar de ple tota la moguda dels hippies, l'amor lliure, el Vietnam...

I en el terreny musical?

Home, als Estats Units vam tenir ocasió d'assistir a concerts de Bob Dylan, Peter Paul and Mary, Beach Boys, The Mamas and the Papas, Birds i Joan Baez.

I quan torneu aquí, què passa?

Doncs que ens posem a traduir tot de cançons i a cantar-les, per exemple, «Kumbaià» o «Mou Senyor».

I on les canteu?

Les cantem amb els escoltes i, a través del Xesco Boix –germà d'en Joan– ens integrem al Grup de Folk. En sis mesos vam fer unes vint actuacions. I ara, si no et sap greu, jo hauria de marxar, que he d'anar a agafar un avió cap a Galícia, que hi vaig a fer unes conferències. Si vols, m'acompanyes a l'aeroport i a veure si ho podem enllestir pel camí.

Ja veig que no t'has d'espolsar la son de les orelles. Vas més eixerit que un gínjol.

Taxi, a l'aeroport.

(¿Como dice?)

Taxista, porta'm al cel.

(Ah, vale, al aeropuerto.)

Pel gener coneixem l'Amadeu Bernadet, que toca el contrabaix, i formem FALSTERBO-3.

D'on surt aquest nom?

És el nom d'un poble de Suècia. L'Amadeu i jo teníem xicoteta, però en Joan no. Quan ell va tenir una relació, després veuríem que efímera i caduca, amb una noia sueca que era de Falsterbo, en Joan va proposar aquest nom per al grup. El vam acceptar en senyal d'amistat i aquí està.

Ara parla'm dels discos.

El juny del 1968 traïem el primer EP amb «Tota la tristor», «El cucut», «Deixa la por» i «Por a mar abaixo vai». Mig any més tard surt el segon EP amb el primer gran èxit nostre, «Ai, adéu, cara bonica», que arriba al primer lloc de vendes de discos en català.

I amb el Grup de Folk?

En el primer disc encara no hi érem però en el segon ja hi col·la-

83

TEMPS ERA TEMPS

borem amb «Ole duli», i també som presents en el mític festival folk del Parc de la Ciutadella: 9.000 persones i set hores de música.

Quan s'acaba el Grup de Folk, vosaltres què feu?

Nosaltres no paràvem d'actuar. Vam fer, unes quantes vegades, de teloners d'en Joan Manuel Serrat. Però a finals del 1968 en Joan marxa i s'hi incorpora la Montse Domènech. Té una veu molt personal i amb força caliu que ens va molt bé al grup. L'abril del 1969 traiem el tercer disc amb cançons del poeta gallec Celso Emilio Ferreiro: «Monólogo del viejo trabajador» i «Si rudo...».

Eren cançons compromeses i les vam anar a cantar a Madrid, al Festival de la Canción Testimonio, a Zamora, Valladolid, Ferrol, Ponferrada, Vigo, Saragossa... Era tot una aventura perquè hi havia la *poli* i els recitals estaven vigilats i nosaltres fitxats... Això va durar fins a l'any 1970 en què en Joan torna de la *mili* i se n'hi va l'Amadeu... Espera't, deixa'm pagar. M'ajudes a portar aquesta maleta fins al mostrador d'Ibèria? Uf! Quin xivarri! Una mica de bòlit sí que hi vaig. Tot i que m'ho miro de prendre amb una mica de filosofia. I, de fet, estic fent el que m'agrada, d'una banda la medecina i de l'altra la música. Em sembla que aquesta mica de sobrepès que tinc és fruit del fet que m'ho passo tan i tan bé. Ja no sé on estàvem.

Sí, home, estaves parlant de la mili, que en torna en Joan i hi marxa l'Amadeu.

Quins temps aquells, no? Si se'n feien de coses per lliurar-se de la *mili*!

Però és que hi havia coses molt bèsties. Tu te'n recordes del Xesco, que va fer la *mili* a Cartagena, i que hi havia un submarí que estava espatllat i que només anava cap avall, i que per anar cap amunt l'havien de treure amb uns ternals? I que els oficials obligaven, a punta de pis-

tola, els pobres mariners a entrar-hi? En Xesco en va tornar molt tocat.

I en Joan també. Mira, quan va tornar de la *mili* vam treure un altre *single* amb «L'estranya joguina» i «Quan el sol es pon». I al cap d'un any el primer LP, que es deia *Folk*, amb l'emblemàtica cançó «Puff, el drac màgic». Però en Joan tenia unes greus fluctuacions de salut que impossibilitaven una mínima programació d'actuacions. Tot i amb això, aprofitant els moments bons, vam editar un altre LP el 1973, *Sons*.

Vosaltres sempre heu mirat de treballar amb bons músics i heu tingut molt bona relació amb la gent de la cançó.

Només t'he de dir que l'any 1987, quan vam celebrar el vintè aniversari del grup, ho vam fer traient un disc recopilatori amb tot de companys i amics músics. No sé si el tens. En Serrat cantava el «Puff, el drac màgic», la Guillermina, «L'estranya joguina» i el Pi de la Serra, «El vell camí rocós».

I en l'LP *Sons*, del qual estàvem parlant, qui hi participava? Perquè jo recordo, només, que hi havia l'Enric Herrera, el Max Suner i l'Ia, però hi havia més gent. Tu que tens memòria d'elefant, a veure si me'ls dius.

A part dels que has dit, hi havia el Jordi Clua, el germà de l'Ia, el Juan Soriano, Jaume Cortadelles, Gerard Bouvier, Oriol Carreres i Paco Pi.

Ei, ei, ei! Que jo no passo pel control, que jo em quedo aquí!

Escolta, truca'm i ho acabem d'enllestir; que entre conferència i conferència se'm fa una mica llarg. Ja tens el meu mòbil.

Encara em clavaran una multa. No entenc com pots viure així i sense que et saltin els nervis. Si no et puc trucar, ja l'acabaré com pugui.

No, no, no. Truca'm. T'espero. Adéu.

Records al Fraga. Porta'm *xapapote*, que ens pot anar bé per algun *bolo*!

★ ★ ★

Eduard?

Què fas, animal, no veus que encara estic a l'avió!

Això és cosa teva. No hem quedat que et trucaria? Home, necessito que m'acabis d'explicar tot això de FALSTERBO-3, a veure si ho rematem. Va, concentra't una mica i enllestim-ho, que els de la revista ja fa dies que m'ho reclamen.

Em sembla que abans no hem parlat del *Folk-5*, que és un intent de l'Àngel Fàbregues i dels Quatre Vents per reviscolar el mercat discogràfic del folk. Es fa un festival a l'Aliança del Poblenou.

Sí, sí, me'n recordo bé, jo també hi era, amb tot d'altres de l'antic Grup de Folk.

Com que això ens fa assajar i treure'ns el rovell de sobre, aprofitem i ens posem a treballar en el tercer LP, que s'anomena *Ja no tinc altra sortida*, amb cançons que encara cantem ara: «Camí ral», «Ja no tinc altra sortida» o «Ensenya els fills». Ah! I actuem a les 6 hores de Cançó a Canet. Però ho tornem a deixar perquè en hi obliga la salut del Joan.

I quan és que us poseu a cantar la Montse i tu, sols, i quan salta el número 3 del nom de FALSTERBO?

Això em sembla que és a partir del 1982, que, a proposta d'Àngel Fàbregues, gravem el disc *Rastres*. Ei, ei, ei! Que em sembla que m'han descobert. T'he de deixar, que ve l'hostessa cap aquí.

★ ★ ★

Montse? Perdona que et truqui per telèfon, però és que he d'acabar una entrevista que vaig començar amb l'Eduard i no hi ha manera. Em podries aclarir què és el que passa amb els discos *Rastres*, *Amics i records* i *A cada instant*?

Hola, Jaume, és clar que t'ho puc dir; però l'Eduard està esperant que el truquis i té moltes ganes d'explicar-t'ho ell mateix.

Però és que he intentat localitzar-lo i no me'n acabo de sortir. Truco i s'hi posa el cuiner del restaurant... Jo què sé; tot són problemes i dificultats.

Truca'l, truca'l ara mateix i si no el trobes, em tornes a trucar i acabem l'entrevista.

Bé, gràcies. Fins aviat.

★ ★ ★

Ostres, Eduard, on t'havies posat? No hi havia manera de trobar-te.

Cala, calla, Jaume, que estic dins la catedral de Santiago.

Sant Jaume de Galícia?

Sí, sí, que estic aquí al costat del *botafumeiro*. Això és increïble. Espera que em posi en un lloc més tranquil... Ara, i a sobre puc seure. Digues, digues.

(Em sembla que s'ha posat a un confessional, però anem per feina, dubto que li diguin res).

Escolta voldria saber què passa amb els discos *Rastres*, *Amics i records* i *A cada instant*, per anar tancant ja l'entrevista, que em sembla que s'està allargant massa.

Ràpidament, et diré que aquesta ja és una etapa en què ens diem FALSTERBO a seques, sense el 3, perquè som la Montse i jo sols. Això és l'any 1982 i l'Àngel Fàbregues, el nostre antic editor, insisteix en què gravem noves cançons. Fem tot de cançons pròpies i els arranjaments són d'Ia Clua. En surt un folk més rítmic. I en canvi els altres dos, *Amics i records* i *A cada instant*, es decanten més cap a un folk-rock. Per cert, aquest últim el presentem a Zeleste. Cada dos anys en traïem un, de disc: 1982, 1984, 1986, i el recopilatori dels 20 anys, que és del 1987. I després de tot això, la Montse i jo ens dediquem a les nostres professions.

Per acabar, ja, No sé si t'havia comentat mai que una persona de Sants, encara més jove que jo, independentista, activista, dinàmic..., un dia que hi vaig anar a cantar em va dir que només sentir «Una mica d'aigua, Silvia...» ja es posava a cent. La pregunta és: què se sent quan alguna de les cançons que cantes s'ha escampat de tal manera que la gent ja la canta fent-se-la seva, independentment de l'autor, l'interpret, el disc...?

És una sensació estranya, difícil d'explicar. D'entrada el teu ego puja molts i molts punts, és una cosa que t'afalaga molt perquè és com el desideratium de tot cantant, autor o interpret, que el que ell fa la gent s'ho faci seu. Això ho hem pogut constatar en els festivals que ara, més o menys recentment, hem fet per presentar el disc *Els temps encara estan canviant*. Les cançons del Grup de Folk. Veure que tu comences una cançó i que tothom s'hi afegeix i que se la sap tota, i que això ho fa gent de diferents generacions, francament emocionada. Però això em sembla que pertany a una altra entrevista.

85

TEMPS ERA TEMPS

DISCOGRAFIA FALSTERBO-3

Tota la tristor, 1968

Ai, Adéu, cara bonica, 1968

Monólogo del viejo trabajador, 1969

L'estranya joguina, 1976

Folk, 1971

Sons, 1972

Ja no tinc altra sortida, 1973

Rastres, 1982

Amics i records, 1984

A cada instant, 1986

Falsterbo 20 anys, 1987

En col·laboració:

Folk 2, 1968

Folk 5, 1973